

جغرافیای تاریخی هلیان

فریدون مرادی

انتشارات زانا

سرشناسه: مرادی، فریدون، ۱۳۴۴-

عنوان و نام پدیدآور: جغرافیای تاریخی هلیلان/ فریدون مرادی.

مشخصات نشر: ایلام: انتشارات زانا، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.: مصور، نقشه: ۱۴/۵ * ۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۰۶-۹۰-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: هلیلان

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۴م/ل۹/۲۱۲۷ PIR

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۴۵۲۵

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۳۰۷۰۱۲

جغرافیای تاریخی هلیلان

فریدون مرادی

ویراستار: نعمت‌الله داودیان

طرح جلد: قدرت ملکی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۰۶-۹۰-۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

نشانی ناشر: ایلام، خیابان عاشورا، کوچه‌ی سوم. تلفن: ۰۹۱۸۳۴۱۲۴۵۴

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	فصل اول: مقدمه و کلیات
۱۲.....	مقاله‌ای بر شناخت استان ایلام
۱۹.....	رابطه‌ی تاریخی با جغرافیا
۲۱.....	جغرافیای تاریخی ایلام
۲۹.....	فصل دوم: تقسیمات جغرافیایی، موقعیت و حدود هلیلان
۳۰.....	اوضاع جغرافیایی هلیلان
۳۲.....	ناهمواری‌ها
۳۴.....	منابع آب
۴۲.....	حیات جانوری
۴۲.....	سیرمه و طبیعت دلنواز آن
۵۱.....	فصل سوم: اوضاع تاریخی و سیاسی
۵۲.....	وجه تسمیه‌ی هلیلان
۵۳.....	آثار و ابنیه‌ی تاریخی
۵۹.....	قلعه‌ها و پل‌ها
۶۳.....	آثار باستانی و اشیای مکشوفه باستانی
۷۰.....	ایلام در دوران قبل از تاریخ
۷۵.....	ایلام قبل از اسلام
۷۶.....	ایلام بعد از اسلام

۹۰.....	حاکمان و نوع حکومت آنان
۹۲.....	راه‌های باستانی
۹۷.....	گورستان‌ها و قبرستان‌های تاریخی هلیلان
۹۹.....	تپه‌های باستانی هلیلان
۱۰۳.....	فصل چهارم: ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی
۱۰۴.....	ساختار اجتماعی
۱۰۹.....	نژاد و قومیت
۱۱۰.....	زبان و گویش
۱۱۲.....	وجه تسمیه‌ی لک
۱۱۴.....	فرهنگ و ادبیات لکی
۱۱۶.....	موسیقی لک‌ها
۱۲۵.....	شعرا
۱۲۷.....	آداب و رسوم
۱۳۶.....	ضرب‌المثل‌ها
۱۴۱.....	فصل پنجم: اوضاع اقتصادی
۱۴۲.....	کوچ نشینی
۱۴۶.....	کشاورزی
۱۵۰.....	صنایع و معادن
۱۵۱.....	گردشگری
۱۵۳.....	منابع و مآخذ

پیش گفتار

هلیلان، در شمال استان ایلام واقع شده، و پارهای از شهرستان چرداول است و بین سه استان ایلام و کرمانشاه و لرستان قرار دارد. موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های خرم و پر آب در میان حصار کوه‌های مرتفع، آداب و رسوم خاص، زبان متعلق به ادوار مختلف باستانی، و صفا و صمیمیت و بسته تهور و دلاوری مردمانش، به آن سیمایی خاص بخشیده است که در این پژوهش، نگارنده‌ی این سطور کوشیده، این سیما را از نمایی نزدیک و با استناد به مدارک و مستندات قابل اعتماد و با قلمی تا حد ممکن ساده و شیوا ترسیم کند.

چگونگی ترسیم این سیمای هنرهای تاریخی و فرهنگی را خوانندگان کتاب در فصول بعدی به تفصیل خواهند خواند. در این کتاب، فروتنانه و بی‌آنکه ادعایی داشته باشم و برای خود فردی خاص قائل شوم، آنچه در بضاعت علمی و توان پژوهشی‌ام بوده، به معرض فضات خوانندگان فرهیخته گذارده‌ام و علی‌رغم تمام دلبستگی‌هایم به هلیلان، نه رادگ و پرورشگاه من بوده و عشق بسیار بدان دارم، کوشش شده، سیاق سخن از مسیر اعتدال و بی‌طرفی خارج نشود تا و واقعیت موجود - و نه ذهنیت دلخوار - بیان شود و بادا که در این راه گوی توفیق زده باشم.

بی‌شک هیچ کوششی، بی‌همراهی دیگران میسر و ممکن نخواهد بود و اینجانب نیز از خرمن محققان و مؤلفان دیگر بهره گرفته‌ام و از تجربه و آگاهی و دانسته‌های دانایان توشه اندوخته‌ام و مشاهدات و تجربیات و

دریافته‌های خود را بدان افزوده‌ام و حاصل کار، کتابی است که پیش رو دارید. بدین مناسبت، سپاس‌گزار تمام کسانی هستم که به نحوی از انحاء در تحقق این تحقیق و تألیف، یاری‌ام داده‌اند و برایشان از درگاه حق سعادت و سربلندی و غفران تمنا می‌کنم.

هلیلان - تابستان ۱۳۹۵

فریدون مرادی